

Sygn. akt V KK 353/14

POSTANOWIENIE

Dnia 16 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Sądej (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz (sprawozdawca)

SSN Andrzej Stępka

w sprawie **M. C. i in.**,

skazanych z art. 158 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu,

w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

w dniu 16 grudnia 2014 r.,

kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść skazanych,
od postanowienia Sądu Okręgowego w O.,

z dnia 15 maja 2014 r.

utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w O.,

z dnia 11 marca 2014 r.,

postanowił:

uchylić zaskarżone postanowienie oraz utrzymane nim w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w O. z dnia 11 marca 2014 r. i sprawę w przedmiocie wniosku obrońcy skazanych M. C., D. K. i G. P. o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku przekazać Sądowi Rejonowemu w O. do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w O. wyrokiem z dnia 26 lutego 2014 r., uznał oskarżonych M. C., D. K. i G. P. za winnych popełnienia przestępstwa z art. 158 § 1 k.k. w zw. z

art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za które wymierzył im kary po 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności, których wykonanie warunkowo zawiesił oskarżonemu M. C. na okres 3 (trzech) lat próby, oddając go w tym czasie pod dozór kuratora sądowego, a oskarżonym D. K. i G. P. na okres 2 (dwóch) lat próby.

W dniu 7 marca 2014 r. obrońca skazanych M. C., D. K. i G. P. złożył do Sądu Rejonowego w O. wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku z dnia 26 lutego 2014 r., wraz z uzasadnieniem.

Postanowieniem z dnia 11 marca 2014 r., Sąd Rejonowy w O. nie uwzględnił wniosku obrońcy skazanych M. C., D. K. i G. P. o przywrócenie terminu do sporządzenia uzasadnienia wyroku.

Zażalenie na to postanowienie wniósł obrońca skazanych zarzucając obrazę prawa procesowego, mogącą mieć wpływ na jego treść, to jest art. 126 § 1 k.p.k., przez wyrażenie błędnego poglądu, że niedotrzymanie przez obrońcę terminu zawitego do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku celem jego zaskarżenia, nie stanowi przyczyny od strony niezależnej w rozumieniu art. 126 § 1 k.p.k., podczas gdy zgodnie z przyjętą linią orzecznictwa sądowego, takie zaniechanie obrońcy w myśl tego przepisu zawsze stanowi przyczynę niezależną od samego oskarżonego.

W konkluzji obrońca skazanych wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i przywrócenie terminu do sporządzenia uzasadnienia wyroku w sprawie M. C., D. K. i G. P.

Postanowieniem z dnia 15 maja 2014 r., Sąd Okręgowy w O. utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie.

Kasację od postanowienia Sądu Okręgowego w O. z dnia 15 maja 2014 r. na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. wniósł Rzecznik Praw Obywatelskich, zarzucając „rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie prawa procesowego, to jest art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. polegające na nienależytym i dowolnym rozważeniu sformułowanego w zażaleniu obrońcy oskarżonych zarzutu wskazującego na to, że Sąd I instancji, orzekając o odmówieniu przywrócenia skazanym terminu do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem, naruszył art. 126 § 1 k.p.k., niezasadnie przyjmując, że uchybili oni

terminowi zawitemu z przyczyn od siebie zależnych, w sytuacji gdy to ich obrońca z własnej winy nie dotrzymał terminu zawitego”.

W konkluzji Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz utrzymanego nim w mocy orzeczenia Sądu Rejonowego w O. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja Rzecznika Praw Obywatelskich jest zasadna w stopniu oczywistym w rozumieniu art. 535 § 5 k.p.k., w związku z czym należało uwzględnić ją w całości.

Stosownie do treści art. 521 § 1 k.p.k. Rzecznik Praw Obywatelskich może wystąpić z kasacją od każdego prawomocnego orzeczenia sądu kończącego postępowanie. Orzeczeniem takim jest niewątpliwie prawomocne postanowienie sądu o odmowie przywrócenia terminu do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku, albowiem zamyka ono możliwość zaskarżenia orzeczenia wydanego w tym przedmiocie w pierwszej instancji i w ten sposób kończy postępowania w tej kwestii.

W doktrynie i orzecznictwie od dawna zgodnie przyjmuje się, że zawinione niedotrzymanie terminu zawitego przez obrońcę jest przyczyną niezależną od oskarżonego, uzasadniającą przywrócenie mu tego terminu (*zob. np. postanowienie SN z dnia 10 stycznia 2000 r., IV KKN 32/99, Lex nr 39913; L.K. Paprzycki (red.), J. Grajewski, S. Steinborn, Komentarz do art. 126 Kodeksu postępowania karnego, teza 10, Lex 2014*).

Z treści uzasadnienia zaskarżonego kasacją postanowienia wynika, że Sąd Okręgowy w O. akceptuje powyższe stanowisko Sądu Najwyższego i piśmiennictwa, przy czym uznaje za nieprzekonujące tłumaczenia obrońcy, że uzgadniał z oskarżonymi, bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku, iż podejmie się czynności zmierzających do zaskarżenia orzeczenia w sytuacji, gdy sami oskarżeni będąc świadomymi konieczności dotrzymania siedmiodniowego terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem, wniosek taki na druku firmowym swego obrońcy zawarli, przy czym jest on opatrzony datą 6 marca 2013 r. (powinno być 6 marca 2014 r.). Ta okoliczność nie może jednak świadczyć o tym, że oskarżeni nie wyrazili woli złożenia wniosku o

sporządzenie uzasadnienia wyroku bezpośrednio po jego ogłoszeniu. Przeciwnie, złożenie na druku firmowym obrońcy wniosku o sporządzenie i doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem wskazuje, że oskarżeni niezwłocznie po uzyskaniu wiedzy o uchybieniu ich obrońcy w tym zakresie podjęli działania mające na celu zaskarżenie orzeczenia Sądu Rejonowego w O.

Zarówno Sąd I instancji, jak i Sąd odwoławczy zdają się przy tym abstrahować od okoliczności, że na rozprawie w dniu 26 lutego 2014 roku wszyscy oskarżeni – podobnie jak i ich obrońca – wnosili o uniewinnienie od popełnienia zarzucanego im czynu. Okoliczność ta w korelacji z wyrażonym w zażaleniu na postanowienie Sądu Rejonowego w O. z dnia 11 marca 2014 r. oświadczeniem obrońcy może wskazywać, że wola zaskarżenia wyroku Sądu I instancji została przez oskarżonych przekazana obrońcy bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku w dniu 26 lutego 2014 roku. Za nieporozumienie należy przy tym uznać argumentację, że obrońca winien tak zorganizować sobie obowiązki, aby dochować terminów – jakkolwiek bowiem tego rodzaju konstatacja jest oczywista, to jednak w żadnym razie zaniechanie obrońcy nie może obciążać oskarżonego i szkodzić jego interesowi procesowemu, gdyż jest to przyczyna od strony (a nie od jego obrońcy) niezależna w rozumieniu art. 126 § 1 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że podniesiony w kasacji Rzecznika Praw Obywatelskich zarzut jest zasadny. Sąd Okręgowy dopuścił się bowiem naruszenia wskazanych w zarzucie przepisów, a naruszenie to miało charakter rażący i niewątpliwie miało istotny wpływ na treść orzeczenia. Rodzaj zaistniałych uchybień oraz konieczność poczynienia dodatkowych ustaleń czyni zaś koniecznym uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz utrzymanego nim w mocy postanowienia Sądu Rejonowego w O. z dnia 11 marca 2014 r.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.